

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Kansainvälinen liiketoiminta	Päivämäärä	31.8.2005
Tekijä(t)	Leena Tuusvuori	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	78
Otsikko	Geneerisen substituution vaikutukset lääkejaketuverkostoon		
Ohjaaja(t)	KTL Martti Salo ja KTM Sanna Honkaniemi		

Tiivistelmä

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten geneerinen substituutio eli lääkevaihto on vaikuttanut Suomen lääkejaketuverkostoon ja sen jäsenten välisiin suhteisiin. Tutkimuksessa tarkastellaan geneerisen substituution aiheuttamia muutoksia lääkevalmistajaan, tukkukauppaan ja apteekkeihin.

Tutkimuksen perustana on verkostolähestymistapa, jonka avulla voidaan tarkastella lääkejaketuverkoston dynamiikkaa ja muutoksen ilmenemistä verkostossa. Verkostolähestymistapa pohjautuu suhteisiin ja vuorovaikutukseen, jonka vuoksi myös yritysten väliset suhteet ovat merkittävä osa tutkimusta. Tässä tutkimuksessa verkoston analysointi pohjautuu kolmen tekijän, aktoreiden eli toimijoiden, aktiviteettien ja resurssien vuorovaikutukseen sekä keskinäisiin suhteisiin. Verkoston muutosta lähdetään tutkimaan aktoreista, jotka toimivat sekä muutoksen välittäjinä että niiden vastaanottajina. Aktoreiden kokemia suhteita analysoidaan kahden eri ulottuvuuden avulla, suhteen substanssin ja funktion. Suhteen substanssitasoja, eli aktiviteettiyhteyksiä, aktorihdyssiteitä ja resurssisiteitä tutkimalla voidaan kuvailla verkostossa tapahtunutta muutosta. Tutkimusongelma on: Miten geneerinen substituutio on vaikuttanut suhteiden substanssiin lääkejaketuverkostossa? Tutkimusongelma on jaettu osaongelmiin, joissa selvitetään millaisia aktorihdyssiteitä verkoston jäsenten välillä on ja miten ne ovat muuttuneet, sekä millaisia muutoksia on tapahtunut aktoreiden välisissä aktiviteettiyhteyksissä ja resurssisiteissä. Tutkimukseen valittiin neljä case-yritystä, Orion Oyj Orion Pharma, Oriola Oy, sekä Jämijärven ja Varissuon apteekit. Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista lähestymistapaa, ja tiedonkeruumenetelmänä teemahaastatteluja.

Saatujen tulosten perusteella geneerisellä substituutiolla on ollut vaikutusta ennen kaikkea lääkevalmistajan ja apteekkien väliseen suhteeseen. Lääkevalmistajan ja apteekin suhteen muuttunut substanssi on vaikuttanut myös tukkukaupan toimintaan suhteessa lääkevalmistajaan. Tukkukaupan ja lääkevalmistajan suhteen substanssin muutokset ovat edelleen heijastuneet tukkukaupan suhteeseen apteekin kanssa. Lääkevalmistajan ja apteekin muuttunut suhde on siten vaikuttanut koko lääkejaketuverkoston toimintaan. Myös tukkukauppa on kokenut monia muutoksia suhteessaan lääkevalmistajaan, mutta lääkevalmistajan puolelta muutoksia ei ole samalla tavalla nähty. Tukkukaupan kokemat muutokset suhteessa lääkevalmistajaan ovat kuitenkin niin mittavia, että ne ovat muuttaneet suhteen substanssia, vaikka muutos on koettu pitkälti yksipuolisesti. Tukkukaupan näkemyksen mukaan myös apteekin rooli verkostossa on tullut tärkeämmäksi, sillä lääkevalmistajan kasvaneet vaatimukset ovat lisänneet tukkukaupan ja apteekin välisiä kontakteja. Apteekki ei koe suhdettaan tukkukauppaan muuttuneena, mutta suhteessa lääkevalmistajiin on koettu muutoksia. Kaikkien toimijoiden mukaan erityisesti luottamuksen merkitys on korostunut verkoston jäsenten välisessä vuorovaikutuksessa.

Lääkejaketuverkoston aktorit ovat läheisessä vuorovaikutuksessa keskenään, ja silloin muutos yhdessä suhteessa vaikuttaa hyvin helposti myös toiseen suhteeseen. Tämän tutkimuksen perusteella geneerinen substituutio on vaikuttanut lääkejaketuverkostoon muuttamalla aktoreiden välisiä suhteita, ja sitä kautta koko verkoston toimintaa.

Asiasanat	geneerinen substituutio, lääketeollisuus, verkostot, yritysten väliset suhteet
Muita tietoja	